

EDİTÖRDEN

Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergimizin yeni sayısı ile karşınızdayız. Editörlüğünü devraldığımız dergimizin bu sayısında yedi makale ve iki kitap kritiği bulunmaktadır. Birinci makale Gökhan Kartal tarafından yazılan “Enerji Güvenliği, İhracat ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Orta Doğu Ülkeleri Örneği” başlıklı makaledir. Bu makalede yazar Ortadoğu’daki on altı ülkeyi enerji güvenliği, büyüme ve ihracat ilişkisi bağlamında ve yirmi altı yılı içine alacak şekilde incelemektedir. Enerji güvenliğini ise, elde bulunabilir, erişilebilir, kabul edilebilir ve uygun fiyatlı olmak üzere dört temel bağlamda değerlendirmektedir. Bu bağlamda Ortadoğu’da enerji güvenliğini konu edinen diğer çalışmalardan daha kapsamlı bir analiz yapma iddiası taşımaktadır. Kartal’ın ampirik çalışması enerji güvenliği risk seviyesindeki artış ile ekonomik büyüme arasında ters orantı olduğu yönünde bir sonuca varmaktadır. Araştırma Ortadoğu ülkelerinin enerji güvenliğine ilişkin petrol ve doğalgaz ticaretinde güvenli rotaların seçilmesi, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmesi ve ekonomideki enerji gelir-gider paylarının azaltılmasına yönelik önlemlere ilişkin çeşitli önerilerde bulunmaktadır.

Bu sayımızın ikinci makalesi olan “Arap İsyancıları Sonrası Suriye’nin Sosyo-politik Dönüşümüne Eşitsiz ve Bileşik Gelişimci Bir Yaklaşım: “Savaş Ekonomisi” ve “Yeniden İnşa” Süreçlerinde Uluslararası ve Yerel Dinamiklerin Etkileşimi” çalışmasını Hikmet Mengüaslan kaleme almıştır. Mengüaslan araştırmasında Arap İsyancıları sonrası Suriye’deki sosyo-politik dönüşümü eşitsiz ve bileşik gelişimci yaklaşımı aracılığıyla ele almaktadır. Yazar makalesinde yerel ve uluslararası olmak üzere iki analiz birimi kullanmakta ve bu iki dinamiğin etkileşiminin sosyo-politik dönüşümdeki etkisini anlamlandırmayı amaçlamaktadır. Özelde ise savaş ekonomisi ve yeniden inşa olmak üzere iki temel etkenin bu dönüşümdeki rolü analiz edilmektedir. Yazar neo-liberal ekonomik ve politik faktörlerin toplumsal eşitsizliği körüklediği sonucuna varmaktadır.

Üçüncü makalemiz Melih Yıldız’ın yazdığı “Rusya’nın Ortadoğu’ya Dönüşününün Askeri Boyutu” başlıklı makaledir. Yazar makalesinde Rusya’nın Sovyetler Birliği döneminden beri Ortadoğu’da tesis ettiği hegemonik gücün mahiyetine atıfta bulunmakta ve Suriye İç Savaşı ile birlikte bu nüfuz sağlama durumunun büyük ölçüde askeri araçlar ile sağlandığı tezini savunmaktadır. Bu iddiadan hareketle yazar son dönemde ciddi şekilde tartışılan Rusya’nın bölgede uyguladığı stratejinin askeri boyutunu değer-

lendirmektedir. Yıldız bu çalışmada Sovyetler Birliği ve Rusya dönemlerini Ortadoğu ülkeleri üzerindeki etkileri bakımından karşılaştırmalı bir şekilde analiz etmeyi amaçlamıştır. Yazar Rusya'nın bölgede nüfuz sağlayabilmesini Suriye ve Mısır ile kurduğu askeri işbirliği ile açıklamıştır.

Mustafa Şahin "Türkiye'nin Somali Politikasının İncelenmesi: 2011-2020 Dönemi" başlıklı makalesinde Türkiye'nin Somali'de uyguladığı insani diplomasi ve devlet inşa süreçlerini yumuşak güç ile hayata geçirmeyi amaçladığını savunmaktadır. İnsani yardım programları ile Somali-Türkiye arasında ilişkilerin kuvvetlendiği ve Türkiye'nin son dönemde Somali'de insani diplomasi yürüten en güçlü aktör olduğu iddia edilmektedir. Battal Doğan ise "Türkiye ve İran'ın Arap Baharı Dönemi Dış Politikası ve Arap Basımına Yansımaları, 2011-2015" başlıklı çalışmada Mısır ve Tunus'ta kısa süren ayaklanmaların, Libya ve Suriye'de bölgesel ve uluslararası güçlerin de katılımıyla daha uzun süreli ve iç savaş şeklinde geçtiği değerlendirilmiştir. Doğan bu çalışmada İran ve Türkiye'nin Arap baharı ayaklanmalarına müdahalelerini ve bunların basında nasıl karşılık bulduğunu analiz etmektedir. Bu analizi yapabilmek için içerik ve söylem analizi olmak üzere iki farklı analitik yöntem kullanmıştır. Araştırmacı; Türk-İslam modelini şartlı biçimde kabul eden İslamcı olarak tanımlanabilecek yazarların, İran'ın mezhep eksenli yayımcı modeline karşı Sünni bir ittifak önerdiği sonucuna varmıştır.

Necmettin Acar "İran-Suudi Arabistan Rekabeti Karşısında Çin Dış Politikası" adlı makalesinde Çin'in enerji güvenliğini ulusal güvenlik stratejilerinin başat unsurlarından biri olarak gördüğü için dış politikasını belirlerken bu unsura özel önem atfettiğini belirtmektedir. Enerji ihtiyacı git gide artan Çin'in, bu ihtiyacın yarısından fazlasını karşıladığı Körfez bölgesindeki ülkelere temkinli yaklaştığı değerlendirilmektedir. Bu bakımdan İran-Suudi Arabistan arasındaki rekabette tarafsızlık politikası güttüğü ve bu politika-nın enerji ihtiyacını güvence altına alma arayışından kaynaklandığı öngörülmektedir.

Raheb Mohammadi Ghanbarlou ve Aykut Sığın tarafından yazılan "Konut Alımıyla Başlayan İran'dan Türkiye'ye Göç Süreçlerinin Nedenlerini Anlamaya Yönelik Sosyolojik Bir İnceleme" başlıklı makalede yazarlar İranlıların Türkiye'ye ilişkin son dönemde yoğunlaşan konut alımının sonuçlarını incelemektedir. Bu çalışmayı ilişkiler ağı ve itme-çekme teorik altyapılarıyla değerlendirmeyi amaçlamaktadırlar. Çalışma için yapılan yarı-yapılandırılmış ve yirmi iki katılımcının yer aldığı görüşmeler çalışmada dikkat çekici

sonuçlar ortaya çıkmıştır. Çalışmada İnan'ın dengesiz ekonomik koşulları, toplumsal sıkıntılar ve eğitimde yaşanan sıkıntıların itici faktörler olduğu ve bunların tersinin mevcut olduğu Türkiye ise İnan vatandaşları için cazip bir yaşama alanı olarak görüldüğü sonucuna varılmıştır. Son olarak bu sayıda Kadir Aydın tarafından yazılan “İmparatorluğun Son Savaşı: Birinci Dünya Savaşı'na Neden ve Nasıl Girdik?” ve Deniz Dede tarafından yazılan “Osmanlı'da Parçalanmaya Dair Farklı Perspektifler: Son Osmanlı Kuşağı ve Modern Ortadoğu'nun Oluşumu” başlıklı kitapların değerlendirmeleri yer almaktadır.

İ. Ayta KADIOğLU

EDITOR'S NOTE

The new issue of the Turkish Journal of Middle Eastern Studies is out. We, the new editorial board, have seven articles and two book reviews in this issue. The first article is written by Gökhan Kartal and titled “The Relationship between Energy Security, Exports, and Economic Growth: The Case of Middle Eastern Countries”. The author assesses sixteen countries in the Middle East in regard to the relationship between energy security, growth and exports. These dimensions are examined considering a twenty-six-year period. Energy security’s four main aspects - availability, affordability, accessibility, and acceptability - are utilized for the analysis. The article claims to provide a more comprehensive framework compared to other research, which focus on energy security in the Middle East thanks to the detailed analysis of energy security. Kartal’s research concludes that there is an inverse ratio between the rise in the risk of energy security and economic growth. The study has several recommendations regarding the energy security of the Middle East including but not limited to choosing safe trade routes for oil and gas trades, focusing more on renewable energy resources, and taking measures to decrease the share of energy revenues and expenses.

The second article “An Uneven and Combined Development Approach to post-Arab Revolts Syria’s Sociopolitical Transformation: The Interaction between International and Local Dynamics in the Processes of ‘War Economy’ and ‘Reconstruction’” is written by Hikmet Mengüaslan. The author examines the socio-political transformation in Syria during the term of Arab uprisings through an uneven and combined development approach. Mengüaslan utilizes local and international dynamics and aims to explain the influence of the interaction between these two dynamics on the transformation of socio-political transformation. In particular, it analyses the role played by the ‘war economy’ and ‘reconstruction’ terms in this transformation. The author concludes that neo-liberal economic and political factors deteriorated social inequality.

The third article is written by Melih Yıldız and titled “The Military Dimension of Russia’s Return to the Middle East”. The author emphasizes the hegemonic power of Russia in the Middle East since the term of the Soviet Union. He argues that this power is aimed to be applied through military means in the Syrian civil war. The author discusses a timely

topic which is the regional strategy of Russia in the Middle East. Yıldız makes a comparison between the Soviet Union and Russia in regard to their hegemonic power in Middle Eastern countries. The author states that Russia was successful in imposing its power in the region thanks to its military cooperation with Egypt and Syria.

Mustafa Şahin's "Analyzing Turkey's Somalia Policy: 2011 - 2020 Term" article states that Turkey aims to carry out humanitarian diplomacy and the process of state-building through its soft power. It is argued that the relationship between the Turkish and Somalian states has been strengthened through humanitarian aid programs, which has resulted in Turkish humanitarian diplomacy being the strongest international actor employing humanitarian diplomacy. Battal Doğan's "The Foreign Policy of Turkey and Iran in the Arab Spring Period and Its Reflections on the Arab Press, 2011-2015" article explains that the uprisings in Egypt and Tunisia lasted in the short-term, while the uprisings in Libya and Syria are long-term civil wars. Doğan analyses the interventions of Iran and Turkey in the Arab uprisings and the reflection of these interventions in the media. In order to carry out this analysis, content analysis and discourses analysis were used by the author. He concludes that Islamist authors have recommended a Sunni alliance to Stop Iran's sectarian expansionism.

Necmettin Acar's "Chinese Foreign Policy Against Iran-Saudi Arabia Rivalry" article states that China's energy security is one of the critical elements of its national security and determines its foreign policy. Considering the fact that China's energy needs are increasing day by day, it has to be careful in its relationship with the Gulf states as China receives energy sources from these states. Therefore, China aims to be neutral in the case of the rivalry between Iran and Saudi Arabia. Acar argues that the reason for this strategy is to secure its energy needs.

Raheb Mohammadi Ghanbarlou and Aykut Sığın's "A Sociological Analysis of the Reasons for the Immigration Processes from Iran to Turkey through Property Purchase" article examines the consequences of Iranians buying properties for the sake of immigration in Turkey. The authors aim to evaluate this question through the push and pull factors. The article utilizes twenty-two semi-structured interviews which include interesting findings. The research finds that Iran's uneven economic conditions, social issues and problems in the education system are the pushing factors for Iranians to leave Iran, while Turkey's open society, stable economy and

responsive education system result in Iranians to desire living in Turkey. Finally, this issue includes two book reviews “İmparatorluğun Son Savaşı: Birinci Dünya Savaşı’na Neden ve Nasıl Girdik?” written by Kadir Aydın and “Osmanlı’da Parçalanmaya Dair Farklı Perspektifler: Son Osmanlı Kuşağı ve Modern Ortadoğu’nun Oluşumu” written by Deniz Dede.

İ. Aytaç KADIOĞLU